

Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань як корупційне кримінальне правопорушення за законодавством України та держав Європейського Союзу

Андрій ГРАМЧУК,

аспірант, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
ORCID [0009-0004-9123-3543](https://orcid.org/0009-0004-9123-3543), e-mail: ag1511@ukr.net.

Анотація. Досліджується кримінально-правова природа протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань, передбаченого ст. 369³ КК України, як корупційного кримінального правопорушення. Вказано, що таке діяння є соціально зумовленим, але його поява у КК України має більше імплементаційний характер. Досліджено специфіку об'єктивної сторони протиправного впливу на результати спортивних змагань, яка включає такі форми, як: підкуп, примушування, підбурювання та змова, — і встановлено її часткову невідповідність класичним виявам (моделям) активної і пасивної корупції у сфері службової діяльності, що закріплені у статтях розд. XVII КК України. На основі аналізу норм чинного законодавства та наукової доктрини обґрунтовано, що діяння, передбачені у ч.ч. 1 і 2 ст. 369³ КК України, мають виражену корупційну природу, тоді як порушення заборони розміщення ставок на спорт (ч. 3 ст. 369³ КК України) не завжди пов'язане з корупцією і за своїм змістом має більше ознак шахрайства. Встановлено, що корупційна складова протиправного впливу на результати спортивних змагань має свою специфіку, яка полягає в тому, що інформація про результат змагання, який завідомо відомий для винної особи, використовується для розміщення ставок на спорт і отримання протиправної вигоди. Для спортсменів, які погоджуються на маніпулювання результатом спортивного змагання, корупційна складова полягає у тому, що вони отримують неправомірну вигоду за вчинення або невчинення певних дій під час спортивного змагання, у якому вони беруть участь. Хоч такі діяння мають певні ознаки спортивного шахрайства, їхня сутність, з погляду кримінального права, є корупційною. На основі порівняльно-правового аналізу законодавства держав Європейського Союзу встановлено, що в більшості країн протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань розглядається як вияв активної та пасивної корупції у спорті, хоча існують і окремі альтернативні підходи до їх правової кваліфікації. Виявлено спільні тенденції у підходах до протидії маніпулюванню результатами спортивних змагань у державах Європейського Союзу. Зроблено висновки про необхідність удосконалення положень ст. 369³ КК України шляхом її поділу на два окремі склади кримінальних правопорушень. Також запропоновано уточнити об'єктивну сторону корупційних форм протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань з урахуванням класичних ознак активної та пасивної корупції, що сприятиме узгодженню національного законодавства з європейськими стандартами та підвищенню ефективності правозастосовної практики у сфері спорту.

Ключові слова: протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань, договірні матчі, корупційне кримінальне правопорушення, службова діяльність, корупція, шахрайська діяльність, спортсмен, спортивне змагання.

Надійшла: 16.08.2026. Прийнята: 21.09.2026. Опублікована онлайн: 01.10.2026. Надрукована: 30.10.2026

© Грамчук А., 2026

Ліцензія відкритого доступу: [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми

Під час криміналізації будь-якого діяння законодавець має визначити місце відповідного кримінального правопорушення у структурі Кримінального кодексу України (далі — КК України), тобто розмістити його в певному розділі, тим самим визначивши його родовий об'єкт і відповідно — його концептуальний зміст. При цьому криміналізація завжди має певні передумови. Найчастіше ними є соціальна зумовленість, суспільна небезпечність, відносна поширеність, доцільність протидії кримінально-правовими засобами, коли інші способи є неефективними або недостатньо ефективними. В окремих випадках криміналізація певного діяння і визначення його змісту має імплементаційний характер, що зумовлений міжнародними зобов'язаннями нашої держави та прагненням якнайшвидшого вступу до Європейського Союзу. Також можливе поєднання цих двох варіантів. Саме так було у 2015 році, коли в КК України у ст. 369³ була запроваджена кримінальна відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. Криміналізація таких дій, з одного боку, була викликана небезпечністю і відносною поширеністю так званих «договірних матчів» та шахрайських ставок у спорті (хоча такі діяння були раніше, мали і мають надзвичайно високий рівень латентності [1, с. 215]), з іншого боку, вона була зумовлена прийняттям 11 вересня 2014 р. Радою Європи Конвенції проти маніпулювання спортивними змаганнями (Конвенція Маколіна), метою якої є боротьба з маніпулюванням спортивними змаганнями з метою захисту чесності спорту і спортивної етики відповідно до принципу автономії спорту [2]. У ст. 15 цієї Конвенції державам-учасницям було запропоновано кілька варіантів визначення концептуального змісту маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань — примусова, корупційна або шахрайська діяльність. Розмістивши відповідні кримінальні правопорушення у розд. XVII «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» КК України, законодавець обрав другу модель концептуального змісту кримінальної відповідальності за маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань — корупційна діяльність. Варто погодитися з І. Б. Медичким, що розміщення ст. 369³ КК України саме в розд. XVII чинного КК України є більш логічним, зважаючи на те, що її правовим підґрунтям є Конвенція Маколіна, Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією 1999 року та Конвенція ООН проти корупції 2003 року [3, с. 61]. Водночас виникло багато питань щодо відповідності об'єктивної сторони окремих кримінальних правопорушень, що передбачені у ст. 369³ КК України, типовим ознакам корупційної діяльності у сфері службових відносин, а також є певні законодавчі суперечності щодо закріплення протиправного маніпулювання результатами офіційного спортивного змагання як корупційного діяння. Вивчення зарубіжного досвіду кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань теж підтверджує неоднозначність і проблемність такого кроку законодавця. Це свідчить про необхідність внесення змін до ст. 369³ КК України для забезпечення більш

системного викладу її норм, забезпечення відповідності типовим ознакам корупційного кримінального правопорушення, а також європейським стандартам і практикам протидії корупції у сфері спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

До появи у КК України ст. 369-3 дослідження кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань мало фрагментарний характер і переважно стосувалося кримінальної відповідальності за підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК України). Але після 2015 року спостерігається значна активізація наукових досліджень кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. Одним із перших було наукове дослідження Р. В. Вереші, де він здійснив наукове коментування ст. 369-3 КК України. Окремі питання кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань (переважно це було дослідження понятійного апарату та окремих елементів складу кримінального правопорушення) досліджували О. Ф. Бантишев, О. С. Бондаренко, О. А. Семенюк та Ф. Ю. Неміч.

Ю. В. Гродецький та А. Б. Старка проаналізували питання неправомірної вигоди як предмета кримінальних правопорушень, передбачених у ст. 369-3 КК України. Проблеми у правозастосуванні ст. 369-3 КК України досліджувала Н. М. Ярмиш. Комплексне наукове дослідження кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань у 2022 році здійснив у дисертаційному дослідженні та наукових статтях Д. О. Анісімов. Окремі проблеми, які пов'язані з підкупом спортсменів, а також осіб допоміжного спортивного персоналу, розглянуто в дисертаціях Ю. О. Чернеги та В. В. Комар. Також у рамках дослідження кримінологічних аспектів протидії злочинності у сфері спорту окремі питання, які стосуються аналізованої у статті проблематики, досліджував В. В. Сокурєнко.

О. І. Башта, І. Б. Медичкий та В. В. Налуцишин проаналізували зарубіжний досвід кримінально-правової політики охорони результатів офіційних спортивних заходів від договірних матчів та незаконних ставок на спорт. Питання кримінально-правової природи протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань досліджували О. С. Бондаренко та О. Ф. Бантишев. Комплексно стан наукової розробленості проблеми криміналізації діянь у сфері професійного спорту дослідили О. В. Самонов та В. Я. Цитряк. Водночас варто констатувати, що в останні роки значно зменшився науковий інтерес до вивчення проблематики кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань.

Мета дослідження

Метою статті є дослідження релевантного іноземного досвіду, позицій українських вчених щодо протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань як корупційного кримінального правопорушення за законодавством України та держав Європейського Союзу і висунення на цій основі науково обґрунтованих рекомендацій щодо відповідності/невідповідності цього правопорушення ознакам корупційного діяння.

Виклад основного матеріалу

Багато кримінальних правопорушень, що передбачені в розд. XVII КК України, мають корупційну складову, адже велика кількість із них відповідно до

примітки до ст. 45 КК України прямо віднесені до корупційних кримінальних правопорушень (ст.ст. 364, 364¹, 365², 368–369²) та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією (ст.ст. 366², 366³ КК України). Варто зазначити, що метою Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» від 03 листопада 2015 р. № 743–VIII, яким КК України був доповнений ст. 369³, було запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень та порушень, пов'язаних з корупцією у сфері спорту [4]. Виходячи зі змісту цього Закону, ст. 369³ КК України, за своєю суттю, мала б належати до корупційних правопорушень у сфері службової діяльності або принаймні правопорушень, пов'язаних з корупцією у сфері службової діяльності. Однак цим Законом змін до ст. 45 КК України не внесено.

Слід погодитися з А. В. Савченком, що абсолютно нелогічним є декларування спрямованості вказаного Закону № 743–VIII на запобігання впливу корупційних правопорушень, а з іншого — невіднесення кримінальних правопорушень, передбачених у ст. 369³ КК України до розряду корупційних [5, с. 30]. Хоч у Законі № 743–VIII у ст. 8 чітко вказано, що діяння, у яких знаходить вираження об'єктивна сторона кримінальних правопорушень, передбачених у ч.ч. 1 та 2 ст. 369³ КК України, є корупційним порушенням.

Варто вказати, що відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про запобігання корупції» від 04 березня 2020 р. № 524–IX були внесені зміни до примітки ст. 45 КК України, зокрема перелік корупційних кримінальних правопорушень було доповнено ст. 369³. Але від часу набрання чинності змінами до КК України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень (з 01 липня 2020 р.) ст. 369³ КК України була виключена з примітки до ст. 45 КК України. Тобто вона втратила статус корупційного кримінального правопорушення.

Д. Г. Михайленко наводить індикатори, за наявності яких можна вести мову про те, що кримінальне правопорушення є корупційним. Одним із таких індикаторів він наводить порушення правовідносин, змістом яких є встановлений нормами права порядок здійснення своїх повноважень особами у сфері спорту [6, с. 137]. Тобто цей науковець відносить ст. 369³ КК України до корупційних. Д. О. Анісімов також вказує, що протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань належить до корупційних [7, с. 128]. А. А. Вознюк зазначає, що кримінальні правопорушення, передбачені у ст. 369³ КК України, в будь-якому разі є корупційними, незалежно від суб'єкта та способу вчинення [8, с. 25]. Загалом, варто погодитися з О. А. Гритенком, що серед науковців, котрі досліджували проблеми протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань, однозначною є думка про необхідність віднесення їх до корупційних [9, с. 83].

Однак чому ж законодавець, попри очевидну корупційну складову, спочатку не включив ст. 369³ КК України в перелік корупційних кримінальних правопорушень (примітка до ст. 45 КК України), а потім включив, але через певний час знову виключив? Можливо, він керувався потребою спростити процедуру їх досудового розслідування? І чи є воно корупційним за своєю природою і відповідно чи є його родовим об'єктом саме суспільні відносини у сфері службової діяльності?

Для вирішення цих питань потрібно звернутися до Закону України «Про запобігання корупції», відповідно до якого корупційним є кримінальне правопорушення, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону. Тобто ключовим є те, що особа, яка вчиняє відповідне діяння,

використовує надані їй службові повноваження чи пов'язані з ними можливості з метою одержання неправомірної вигоди.

Аналіз розд. XVII КК України свідчить, що для віднесення певного діяння до корупційного є наявність певних діянь — активної (пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди певній службовій особі, щоб вона вчинила відповідні діяння) та пасивної (прийняття службовою особою пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди за вчинення нею певних діянь) корупції. Але об'єктивна сторона протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань викладена дещо по-іншому, оскільки там говориться не про активну чи пасивну корупцію як спосіб вчинення діяння, а саме про вплив на результати офіційних спортивних змагань певним способом (підкуп, примушування або підбурювання, вступ у змову) з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи третьої особи або одержання внаслідок таких діянь неправомірної вигоди для себе чи третьої особи.

На нашу думку, маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань має однозначну корупційну складову, оскільки, з одного боку, воно характеризується активною корупцією — тобто протиправним впливом однієї особи (загального суб'єкта, який, наприклад, хоче зробити ставку на результат певного спортивного змагання) на іншу особу (спеціального суб'єкта, яким переважно є спортсмен), яка в силу своїх повноважень чи професійного статусу здатна забезпечити досягнення потрібного результату, відмінного від того, що був би результатом чесної гри. Наприклад, програти за винагороду матч, пропустити гол у компенсований час, отримати червону картку (вилучення) в першому таймі. При цьому важливо розуміти, що це має бути негативний, тобто програшний результат. Водночас саме такий результат потрібний для злочинця, який вчиняє активну корупцію, а сам він його досягти не може.

З іншого боку, для нього характерна пасивна корупція, коли особа (спеціальний суб'єкт — спортсмен, тренер, суддя) отримує неправомірну вигоду з метою подальшого протиправного впливу на результат офіційного спортивного змагання або за те, що вона забезпечила такий результат. Тобто тут присутні класичні складові корупційного діяння у сфері службової діяльності. Відповідно законодавець правильно визначив його місце у структурі КК України. Але специфіка кримінального правопорушення, передбаченого у ч. 1 ст. 369-3 КК України, полягає в тому, що сам по собі протиправний вплив на результат спортивного змагання не є кінцевим результатом дій особи, яка вчиняє активну корупцію. Він є проміжним і дозволяє їй досягти іншого бажаного результату. Адже в неї інша мета — одержання неправомірної вигоди в результаті ставки на завідомо відомий результат спортивного змагання. Так, відповідно до матеріалів судової практики, особа за 1 500 дол. США підкупила спортсмена, щоб той умисно програв кілька тенісних матчів. Після цього вона зробила ставки на відповідний результат у букмекерській конторі [10]. Тоді, як за інших корупційних кримінальних правопорушень, особу, яка вчиняє активну корупцію, цікавить саме результат, якого досягне відповідна службова особа (вчинення або невчинення нею певного діяння). У зв'язку з цим, слушною є думка В. В. Сокурєнка, що кримінальне правопорушення, передбачене у ч. 1 ст. 369-3 КК України, варто розглядати як корупційне саме у кримінологічному, а не кримінально-правовому аспекті, з огляду на його соціально-правовий зміст [11, с. 42]. О. В. Самсонов та В. Я. Цитряк слушно зауважують, що такі діяння впливають не тільки на репутацію окремих спортсменів і команд, а також завдають значних економічних збитків державі, що теж є однією із ознак корупційних правопорушень [12, с. 454]. І якщо стосовно визнання

кримінального правопорушення, передбаченого у ч.1 ст.369³ КК України корупційним за своєю суттю, а не за можливість застосування заохочувальних заходів кримінально-правового характеру, сумніву не виникає, то корупційна складова не є обов'язковою щодо діяння особи, яка порушує заборону розміщення ставок на спорт (ч. 3 ст. 369³ КК України). Адже немає чіткої вказівки на те, що порушенню заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням, має обов'язково передувати корупційний протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. Тобто ч. 1 ст. 369³ КК України не є обов'язковим предикатом до ч. 3 цієї ж статті, хоч вони і можуть бути логічно пов'язані між собою. У ч. 3 йдеться більше про шахрайство, коли особі, якій заборонено розміщувати ставки на певне змагання, наперед відомий результат у зв'язку з протиправними маніпулюваннями, і вона робить на нього ставку. При цьому вона може нічого не робити і навіть не мати реальної можливості вплинути на результат.

У кримінальному законодавстві держав Європейського Союзу відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань переважно розглядається як корупційне або шахрайське діяння. У законодавстві Італійської Республіки така відповідальність закріплена в законі «Втручання у сектор підпільних азартних ігор та ставок і захист чесної гри під час проведення спортивних заходів» від 13 грудня 1989 р. Цей закон спрямований на боротьбу з договірними матчами та корупцією у спорті. І хоч відповідна стаття має назву «Шахрайство у спортивних змаганнях» (ст. 1), але фактично в ній передбачена відповідальність за активну та пасивну корупцію у спорті, оскільки сутність шахрайства зводиться до підкупу учасника спортивного змагання та до прийняття такою особою грошей чи інших переваг [13].

УКК Федеративної Республіки Німеччини відповідальність за маніпулювання професійними спортивними змаганнями розміщена у розд. 22 «Шахрайства та розкрадання» (§§ 265с–265е). Але, як і в Італійській Республіці, сутність маніпулювання зводиться до підкупу спортсмена (активна корупція) та до прийняття спортсменом переваг для себе або третьої сторони в обмін на вплив на хід або результат професійних спортивних змагань антиконкурентним чином на користь суперника (§ 265d «Маніпулювання професійними спортивними змаганнями»). У § 265с «Шахрайство зі спортивними ставками» також передбачено відповідальність за активний та пасивний підкуп; єдиною відмінністю від § 265d є те, що в результаті впливу на хід або результат організованих спортивних змагань на користь команди отримується незаконна фінансова вигода через публічну спортивну ставку, пов'язану з цим змаганням [14].

У КК Французької Республіки відповідальність за підкуп учасників спортивних заходів або кінних перегонів розміщена у секції 1 «Про пасивну та активну корупцію осіб, які не обіймають державних посад» розд. V «Про корупцію осіб, які не обіймають державних посад». При цьому сутність відповідних діянь практично така ж сама, як і в законодавстві Республіки Італії та Федеративної Республіки Німеччини — підкуп учасника спортивного заходу або кінних перегонів, щоб той змінив нормальний та справедливий хід цієї події або перегонів (ст. 445-1-1), а також прийняття від будь-кого подарунків, пожертв або будь-яких інших переваг з метою змінити дією чи бездіяльністю звичайний та чесний хід заходу або перегонів [15].

У КК Королівства Іспанії у підрозд. IV «Корупційні правопорушення у сфері підприємництва» у ст. 286bis теж закріплено кримінальну відповідальність за дії, пов'язані з активним та пасивним підкупом з метою умисного та шахрайського

впливу на результат спортивного змагання [16]. У сусідній Португальській Республіці кримінальна відповідальність за протиправний вплив на результати спортивних змагань передбачена в Законі № 14/2024 від 19 січня 2024 р. і полягає у пасивній (ст. 14), активній корупції (ст. 14) та торгівлі впливом (ст. 16) з метою впливу на чесність спортивних змагань [17].

У законодавстві Республіки Польщі відповідальність за підкуп спортсменів, тренерів, суддів або інших учасників спортивних змагань з метою вплинути на результати змагань розміщена у спеціальному законі — Законі про спорт від 25 червня 2010 р. (ст.ст. 46–47), де передбачено відповідальність за прийняття матеріальної чи особистої вигоди або її обіцянки в обмін на нечесну поведінку, яка може вплинути на результат або хід таких змагань, та за обіцянку надати матеріальну чи особисту вигоду [18].

Також, як корупційне діяння, протиправне маніпулювання результатами спортивних змагань у різних формах передбачене в законодавстві Грецької Республіки (ст. 132 Закону «Про аматорський та професійний спорт та інші положення» № 2725/1999 від 1999 року) [19], Республіки Кіпр (ст. 24 Закону «Про спортивні організації» № 41/69 від 1969 року) [20] та Республіки Мальта (ст. 4 Закону «Про запобігання корупції в спорті № XXXV від 31 липня 2018 р.) [21].

Водночас в окремих державах Європейського Союзу законодавець не надає протиправному маніпулюванню результатами спортивних змагань корупційного характеру. До прикладу, у Латвійській Республіці відповідні діяння (ст. 212-1 «Маніпулювання спортивними змаганнями») містяться у розд. XIX «Кримінальні правопорушення в національній економіці» [22]. В Угорщині відповідальність за заборону впливу на спортивні результати (ст. 349/A КК Угорщини) розташована в розд. XXXIII «Кримінальні злочини проти громадської довіри» [23]. Але такі приклади переважно є винятками. У тих державах Європейського Союзу, де чітко не передбачено кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань, відповідні діяння кваліфікуються як активна та пасивна корупція та/або шахрайство [24].

Також варто звернути увагу на те, що законодавець у ч. 1 ст. 369³ КК України криміналізував таку форму протиправного діяння, як вплив на результати офіційних спортивних змагань шляхом примушування. Хоч така форма цілком може мати місце, але чи є вона корупційною за своєю суттю? Адже примушування може здійснювати будь-яка особа, яка не має статусу службової, а оскільки вона не вчиняє підкуп спортсмена чи іншої особи, то це не відповідає класичним ознакам активної корупції, яка полягає у таких формах, як пропозиція чи обіцянка службовій особі надати їй або третій особі неправомірну вигоду, а так само надання такої вигоди за вчинення чи невчинення службовою особою в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду (ч. 1 ст. 369 КК України). Аналіз кримінального законодавства держав Європейського Союзу свідчить, що там відсутня така форма активної корупції.

Висновки та перспективи подальших досліджень

У ч. 1 ст. 369³ КК України фактично передбачена примусова, корупційна та шахрайська діяльність. Тобто багато різних за своєю суттю об'єктів посягання. Це також призводить до проблем практичного застосування ст. 369³ КК України і зумовлює необхідність поділу ст. 369³ КК України на дві самостійні статті, одна з яких (відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань, що вчиняється у формах, притаманних саме для активної та пасивної

корупції, а не в усіх можливих) буде однозначно корупційною, інша (порушення заборони розміщення ставок на спорт) — ні.

Незважаючи на наявність вираженої корупційної складової у діяннях, передбачених в ч.ч. 1 та 2 ст. 369⁻³ КК України, законодавче закріплення їх статусу як корупційних є непослідовним і суперечливим. Зокрема, попри початкову відсутність включення цієї статті до переліку корупційних кримінальних правопорушень, подальше тимчасове включення та повторне виключення свідчать про відсутність єдиного підходу законодавця до правової природи такого діяння.

Порушення заборони розміщення ставок на спорт (ч. 3 ст. 369⁻³ КК України) не завжди пов'язане з безпосереднім корупційним впливом і за своєю природою є ближчим до шахрайства.

Порівняльно-правовий аналіз свідчить, що в більшості держав Європейського Союзу протиправний вплив на результати спортивних змагань розглядається як вияв корупції через категорії активного та пасивного підкупу. Водночас існують і окремі винятки, де такі правопорушення віднесені до інших груп кримінальних правопорушень.

Отже, протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань доцільно розглядати як діяння з вираженою корупційною природою у кримінологічному розумінні, що потребує подальшого вдосконалення законодавчого регулювання з метою усунення наявних суперечностей та забезпечення єдності правозастосовної практики. Для того, щоб кримінальне правопорушення, передбачене у ч. 1 ст. 369⁻³ КК України, повніше відповідало своєму родовому об'єкту, а також зважаючи на досвід окремих держав Європейського Союзу, його об'єктивну сторону варто змінити і викласти подібно до об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого у ст. 368⁻⁴ КК України. Серед перспектив подальших досліджень є питання вдосконалення об'єктивної сторони протиправного маніпулювання результатами офіційних спортивних змагань, з огляду на досвід держав Європейського Союзу, а також окремі питання щодо розуміння неправомірної вигоди як предмета досліджуваного правопорушення.

Декларації

Фінансування. Дослідження виконано без зовнішнього фінансування.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Подяки. Вдячний науковому керівнику — професору Віктору Налуцишину, який сприяв підготовці цієї статті, але не є її автором чи співавтором.

Використання штучного інтелекту. Елементи штучного інтелекту (модель ChatGPT, версія: 1.2026.133) використовувалися під час структурування висновків та вдосконалення анотації без зміни змісту тексту. Підтверджую самостійність виконання дослідження, формування аргументації та висновків.

Список використаних джерел

1. Анісімов Д. О., Шаблистий В. В. Історія становлення законодавства про кримінальну відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань на території України (1845–1991 рр.). *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2025. № 2. С. 211–215. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2021-6-211-215>.
2. Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions (CETS No. 215), Magglingen/Macolin, 18.09.2014. *Council of Europe. Treaty Office*. URL: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=215> (date of access: 03.08.2026).

3. Медичський І. Б. Кримінально-правова політика охорони результатів офіційних спортивних заходів: компаративний аспект. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства*. 2022. № 58. С. 57–68. <https://doi.org/10.15330/apiclu.58.57-68>.
4. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань. Закон України від 03.11.2015 р. № 743–VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19> (дата звернення: 03.08.2026).
5. Савченко А. В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика). Київ : Центр учбової літератури, 2016. 168 с. *Електронний репозитарій Національної академії внутрішніх справ*. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f427a50f-ab4c-4972-8119-c7140674f9e6/content> (дата звернення: 06.08.2026).
6. Михайленко Д. Г. Індикатори корупційних правопорушень: поняття, види та можливості використання для цілей Кримінального закону. *Jurnal u ljuridicnacional: teorie și practica*. 2017. № 4 (26). С. 136–140. URL: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/4/31.pdf> (дата звернення: 06.08.2026).
7. Анісімов Д. О. Кримінальна відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань. Дис. ... д-ра філос. 081 Право. Дніпро, 2022. 230 арк. *Дніпровський державний університет внутрішніх справ*. URL: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/rn-2022/002/d.pdf> (дата звернення: 03.08.2026).
8. Вознюк А. А. Корупційні кримінальні правопорушення: концептуальні проблеми в контексті реформування кримінального законодавства України. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 2 (20). С. 21–32. <https://doi.org/10.33270/04202002.21>.
9. Гритенко О. А. Деякі спірні питання кримінально-правової протидії корупції у сфері спорту. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1–2. С. 82–86. DOI: [10.32850/sulj.2022.1-2.15](https://doi.org/10.32850/sulj.2022.1-2.15). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pupch_2022_1-2_19 (дата звернення: 08.08.2026).
10. Сокуренок В. В. Кримінологічна характеристика та протидія злочинності у сфері фізичної культури і спорту. Дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2019. 235 арк. *Репозитарій Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського*. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/server/api/core/bitstreams/95b19f02-292b-4b78-b157-ea6ac9b828f7/content> (дата звернення: 04.08.2026).
11. Вирок Оболонського районного суду міста Києва від 05.11.2025 р. у справі № 756/13275/25. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/131621547> (дата звернення: 25.08.2026).
12. Самсонов О. В., Цитряк В. Я. Стан наукової розробленості проблеми криміналізації професійного спорту. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 9. С. 454–456. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/109>.
13. Legge 13 dicembre 1989, n. 401. Interventi nel settore del giuoco e delle scommesse clandestini e tutela della correttezza nello svolgimento di manifestazioni sportive. *Normativa*. URL: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:1989-12-13:401> (дата звернення: 06.08.2026).
14. Strafgesetzbuch (StGB), Ausfertigungsdatum: 15.05.1871, in der Fassung der Bekanntmachung vom 13.11.1998. *Gesetze im Internet*. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/englisch_stgb.html (дата звернення: 06.08.2026).
15. Code pénal. *Légifrance*. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070719/ (дата звернення: 06.08.2026).

16. Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. URL: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444> (дата звернення: 06.08.2026).
17. Lei n.º14/2024, de 19 de janeiro. *Diário da República*. URL: <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/14-2024-837135334> (дата звернення: 06.08.2026).
18. Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie. Dz.U. 2010 nr 127 poz. 857. *Internetowy System Aktów Prawnych*. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20101270857/U/D20100857Lj.pdf> (дата звернення: 06.08.2026).
19. Άρθρο 132: Δωροδοκία – Δωροληψία για αλλοίωση αποτελέσματος αγώνα (08.03.2012). *Ινστιτούτο Διεθνούς & Ελληνικού Αθλητικού Δικαίου (ΙΔΕΑΔ)*. URL: <https://ideadgr.wordpress.com/2012/03/08/άρθρο-132-δωροδοκία-δωροληψία-για-αλλοί/> (дата звернення: 06.08.2026).
20. The Cyprus [Sport](#) Organisation Law (Law 41/69). As amended. URL: [https://www.olc.gov.cy/olc/olc.nsf/EA09453272D3B46DC2258C1A002A0B84/\\$file/Cyprus%20Sports%20Organisation%20Law%20of%201969%20English%20Translation%20and%20Consolidation%20\(2\).pdf](https://www.olc.gov.cy/olc/olc.nsf/EA09453272D3B46DC2258C1A002A0B84/$file/Cyprus%20Sports%20Organisation%20Law%20of%201969%20English%20Translation%20and%20Consolidation%20(2).pdf) (дата звернення: 06.08.2026).
21. Prevention of Corruption in Sports Act, № XXXV of 2018. *Legislation Malta*. URL: <https://legislation.mt/eli/act/2018/35/eng> (дата звернення: 06.08.2026).
22. Krimināllikums, 17.06.1998. *Likumi.lv*. URL: <https://likumi.lv/ta/id/88966-kriminallikums> (дата звернення: 06.08.2026).
23. 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről, 2012. június 25. *Nemzeti Jogszabálytár*. URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200100.tv> (дата звернення: 06.08.2026).
24. Legal Approaches to Tackling the Manipulation of Sports Competitions: A Resource Guide / United Nations Office on Drugs and Crime, International Olympic Committee. Vienna, 2021. *United Nations Office on Drugs and Crime*. URL: https://www.unodc.org/documents/corruption/Publications/2021/Legal_Approaches_to_Tackling_the_Manipulation_of_Sports_Competitions_EN.pdf (дата звернення: 06.08.2026).

ENGLISH METADATA

Andriy HRAMCHUK

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law, Khmelnytskyi, Ukraine

Illegal Influence on the Results of Official Sports Competitions as a Corruption Criminal Offence under the Legislation of Ukraine and the States of the European Union

The article examines the criminal-legal nature of unlawful influence on the results of official sports competitions, provided for by Art. 369³ of the Criminal Code of Ukraine, as a corruption criminal offence. It is indicated that such an act is socially conditioned, but its appearance in the Criminal Code of Ukraine is more of an implementation nature. The specifics of the objective side of unlawful influence on the results of sports competitions, which includes such forms as bribery, coercion, incitement and conspiracy, are investigated, and its partial inconsistency with the classical manifestations (models) of active and passive corruption in the sphere of official activity, which are enshrined in the article of Section XVII of the Criminal Code of Ukraine, is established. Based on the analysis of the norms of current legislation and scientific doctrine, it is substantiated that the acts provided for in Parts 1 and 2 of Art. 369³ of the Criminal Code of Ukraine have a pronounced corruption nature, while violation of the ban on placing bets on sports (Part 3 of Article 369³ of the Criminal Code of Ukraine) is not always related to corruption and in its content has more signs of fraud. It has been established that the

corruption component of unlawful influence on the results of sports competitions has its own specificity, which consists in the fact that information about the result of the competition, which is known to the guilty person, is used to place bets on sports and receive illegal benefits. For athletes who agree to manipulate the result of a sports competition, the corruption component consists in the fact that they receive illegal benefits for committing or not committing certain actions during the sports competition in which they participate. Although such actions have certain signs of sports fraud, their essence from the point of view of criminal law is corruption. Based on a comparative legal analysis of the legislation of the European Union countries, it has been established that in most countries, unlawful influence on the results of official sports competitions is considered a manifestation of active and passive corruption in sports, although there are some alternative approaches to their legal qualification. Common trends in approaches to countering manipulation of sports competition results in the European Union countries have been identified. The conclusion is made about the need to improve the provisions of Art. 369³ of the Criminal Code of Ukraine by dividing it into two separate sets of criminal offences. It is also proposed to clarify the objective side of corruption forms of unlawful influence on the results of official sports competitions, taking into account the classic signs of active and passive corruption, which will contribute to the harmonisation of national legislation with European standards and increasing the efficiency of law enforcement practice in the field of sports.

Keywords: unlawful influence on the results of official sports competitions, match-fixing, corruption criminal offence, official activity, corruption, fraudulent activity, athlete, sports competition.

Received: 16 August 2026. Accepted: 21 September 2026

Published online: 01 October 2026. Published in print: 30 October 2026

Для цитування / How to cite:

ДСТУ 8302:2015: Грамчук А. Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань як корупційне кримінальне правопорушення за законодавством України та держав Європейського Союзу. *Університетські наукові записки*. 2026. № 5 (113). С. 115-125. DOI: <https://doi.org/10.37491/UNZ.113.7>.

APA 7th: Hramchuk, A. (2026). Illegal Influence on the Results of Official Sports Competitions as a Corruption Criminal Offence under the Legislation of Ukraine and the States of the European Union. *University Scientific Notes*, (5(113), 115-125. DOI: <https://doi.org/10.37491/UNZ.113.7>.